

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 07-11-2024

Mødedato Torsdag d. 07. november 2024 kl. 19:00

Mødested Hørup Plejecenter

Mødedeltagere Tom Hartvig Nielsen, Charlotte Riis Engelbrecht, Helle Johannsen, Asmus Madsen (Fravær), Henning Wendelboe, Erling Junker, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Poul Madsen, Agnes Nielsen, Erik Møller Jørgensen, Daniel Staugaard, Ebbe Hansen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om status på naturvejledernes aktiviteter.....	4
Orientering fra Landsbyforum og medlemmer.....	5
Godkendelse af ansøgning til Puljen til Forprojekter.....	6
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer.....	8
Godkendelse af ændringer for Puljen til Mellefinansiering (LAND).....	10
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellefinansiering (LAND).....	13
Godkendelse af takster for budgetåret 2025.....	15
Godkendelse af tredje bevillingsrevision 2024.....	17
Drøftelse af Puljen til Borgerinitiativer.....	21
Drøftelse af opsamling fra workshopen 6. maj og identifikation af opmærksomhedspunkter.....	22
Orientering om ledelsesinformation 2024 - ultimo september.....	24
Orientering om status på udmøntningsplan 2024-2027.....	25
Generel orientering.....	27
Lukket: Underskriftsark.....	28

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

24/1602

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Punkt 8, Godkendelse af takster for budgetåret 2025, udsættes.

Herefter godkendt.

Fraværende:

Asmus Madsen

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 2: Orientering om status på naturvejledernes aktiviteter

22/42099

Sagsresumé

Naturvejlederne Sønderborg giver naturvejledning og naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, som ønsker at komme med ud i naturen.

Naturcenterlederen deltager på mødet og orienterer om status på naturvejledernes aktiviteter.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det udvalgets opgave at varetage drift og udvikling af naturskolerne og naturvejledningen.

Via naturskolerne og arbejdet med naturformidling understøttes Byrådets vision: ”Gennem arbejdet med klima, natur og miljø skaber vi grundlaget for en bæredygtig fremtid. Vi former børn og unge til en grøn fremtid og skaber gode vilkår for virksomhedernes fortsatte udvikling.”

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Naturvejlederne Sønderborg giver naturvejledning og naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, der ønsker at komme med ud i naturen. Der er tre baser er fordelt rundt i kommunen: Nordals Naturskole, Fiskbæk Naturskole og endelig Sønderborg Naturcenter, som har til huse på Kær Vestermark, Center for Verdensmål.

Følgende emner gennemgås på mødet vedrørende Naturvejledning:

- Status for aktiviteter i 2024, Naturkalender, Blå Flag, tilbud til kommunale skoler og dagtilbud
- Naturpark Nordals
- Naturfoldere
- Planlægning af 2025

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Taget til efterretning.

Fraværende:

Asmus Madsen

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 3: Orientering fra Landsbyforum og medlemmer

21/35462

Sagsresumé

Orientering fra Landsbyforum.

Orientering fra medlemmer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at

- tage orienteringen til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Taget til efterretning.

Fraværende:

Asmus Madsen

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 4: Godkendelse af ansøgning til Puljen til Forprojekter

19/48922

Sagsresumé

Puljen til Forprojekter støtter op om Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters egne forprojekter og forundersøgelser af potentielle projekter, der skaber merværdi og vækst i landdistrikterne. Forprojekterne skal imødekomme indsatsområderne som Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter vedtog den 29. februar 2016.

Inden udlodningen af midler i 2024 er der 84.197 kr. i puljen. Hvis forprojektet vedrørende Program for Kapacitetsopbygning indenfor Sønderborg-modellen godkendes, vil der ikke være midler tilbage i puljen.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- tildeling af 84.197 kr. til forprojektet Program for Kapacitetsopbygning indenfor Sønderborg-modellen.

Sagsfremstilling

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter tildeler årligt 110.000 kr. til forprojekter og forundersøgelser fra Puljen til Forprojekter. Det indkomne forprojekt, som er et kompetenceforløb, understøtter udvalgets formål og opgaver på to indsatser:

- koordineringen af arbejdet med de lokale udviklingsplaner i hver landsbylaug samt
- styrkelse af den lokale borgerinddragelse og nærdemokrati, hvilket kan sikre kommunens rolle i forhold til landdistrikternes udvikling.

Kort beskrivelse af ansøgningen til puljen med titlen: Program for kapacitetsopbygning indenfor "Sønderborg-modellen" (beløb: 84.197 kr.).

Forprojektet handler om et kompetenceforløb med grundlæggende planlægningsforløb forud for et tredages seminar. Her gennemfører deltagerne en tretimers workshop i udvalgte landsbylaug, der står overfor at opdatere deres lokale udviklingsplaner. Afslutningsvis inviteres til et infomøde om implementering af de nye bæredygtige lokale udviklingsplaner (BLUP) med info om projektledelse, fundraising, praksisfællesskaber og myndighedsbehandling.

Formålet med forprojektet er

- At landsbylaugene fortsat kan indtage en brobyggende og koblende rolle lokalt, hvor der arbejdes med lokalområdets egne visioner og planer for den lokale udvikling

- At der sættes fokus på landsbylauget som lokal formidler, der er i dialog med lokale borgere og foreninger, hvor samarbejdet understøttes mellem disse aktører
- At mulighedsrummet for ”Sønderborg-modellen” udvides
- At der fortsat er højt aktivitetsniveau og livskvalitet i landsbylaugene i Sønderborg kommune, så de er attraktive bosætningsmiljøer.

Delmål i processen er, at der undervejs kan aflæses flg. resultater:

- At der er projektansøgninger til ”Puljen til Borgerinitiativer” fra de landsbylaug, der hidtil har benyttet sig mindst af muligheden
- Bedre fælles udviklingsprojekter pga. mere præcise problemformuleringer, større idérigdom, gensidig læring og ejerskab til nye og kreative løsninger.

Udvalget har inden mødet fået tilsendt et bilag med baggrunden for forprojektet og en uddybelse af programmet for kapacitetsopbygning indenfor den organisatoriske model for samarbejde mellem Landsbylaug, Landsbyforum og det politiske udvalg for Bæredygtighed og Landdistrikter i Sønderborg Kommune.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Godkendt.

Fraværende:

Asmus Madsen

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 5: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Puljen til Borgerinitiativer støtter op om udviklingsinitiativer i landdistrikterne, der rummer projektforslag og løser konkrete problemstillinger tilknyttet landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Byrådet har med Puljen til Borgerinitiativer knap 1 mio. kr. årligt. Af dette beløb har udvalget afsat 35.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer.

Efter udlodningen af midler i tredje runde af 2024, er der 308.461 kr. i puljen til denne runde, hvor der er indkommet ansøgninger til en værdi af 167.710 kr.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- tildeling af midler fra Puljen til Borgerinitiativer til indkomne ansøgninger i 4. ansøgningsrunde 2024.

Sagsfremstilling

Byrådet har afsat 1.000.000 kr. i Puljen til Borgerinitiativer – dog reduceret til 985.000 kr. i årene 2024, 2025 og 2026 i henhold til beslutningen den 7. marts 2024. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats overfor konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Indsatsen bidrager til, at landdistrikterne og landsbyerne er levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

Udvalget har afsat 35.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordborg og Guderup.

Landsbylaugene kan sende skriftlige ansøgninger til ”Pulje til Borgerinitiativer” seks uger før hvert møde i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, hvor hele udvalget er samlet, det vil sige 4 gange pr. år, i henhold til puljens kriterier.

Blandt andet gælder et krav om 40% egenfinansiering, og at ansøger tager ansvar for at sikre, at projektet opnår de nødvendige myndighedstilladelser og eventuelle lodsejeres accept, samt at tilladelser og finansiering er på plads, før midlerne kan udbetales.

Forvaltningen har i 4. ansøgningsrunde modtaget to projektansøgninger, der opfylder ansøgningskriterierne. Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at projektet tildeles midler fra Puljen til Borgerinitiativer. Ansøgningen er udsendt til udvalgsmedlemmerne inden mødet og fremgår ligeledes i en samlet oversigt.

Der er tale om følgende ansøgninger:

Nr. 1: Ny badebro i Vemmingbund (ansøgt 112.710,00kr)

Vemmingbund Sommerhusejerforening og Vemmingbund Landsbylaug søger om støtte til indkøb af ny badebro, da den gamle ikke længere kan repareres. Broen benyttes fra tidligt forår til sent efterår af både fastboende, folk fra regionen, kommunen, nærområdet og turister.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: turisme, styrket erhvervsindsats, øget social sammenhængskraft og natur.

Nr. 2: Kompetenceudvikling for alle landsbylaug (ansøgt om 55.000 kr.)

Landsbyforum har på baggrund af en evaluering af deltagelsen på Folkemødet 2024 vurderet, at inspirationsturen medvirkede til kompetenceudvikling i praksisfællesskaber og værdifuld erfaringsudveksling.

Landsbyforum ansøger om midler til

- Overnatning og transport til Kulturmødet Mors
- Transport til Klimafolkemødet i Middelfart
- Sondering af mulighederne for afholdelse af Sønderjysk Landsbyhøjskole i 2026

Ansøgningen vedrører temaerne: Øget social sammenhængskraft og Bosætning (øget branding)

Der er modtaget to ansøgninger på en samlet værdi af 167.710 kr. Hvis alle projekterne støttes med det fulde beløb, er der 140.750 kr. tilbage i puljen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Godkendt.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Kriterier for puljen.pdf

Oversigt over indkomne ansøgninger

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 6: Godkendelse af ændringer for Puljen til Mellefinansiering (LAND)

18/7038

Sagsresumé

Byrådet stiller med Budgetaftalen for 2022-2025 fortsat mellemfinansiering til rådighed for foreninger, der har opnået bindende tilsagn om fondsstøtte eller anden støtte, hvor tilskuddet udbetales efter dokumentation af de afholdte udgifter og endelig afrapportering. Målet er at sikre projekternes gennemførelse.

Dette blev besluttet den 16. januar 2022 og sker gennem en pulje til mellemfinansiering (LAND) af projekter i landdistrikterne med en ramme på 1 mio. kr. Puljen håndteres af Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter for så vidt angår kriterier og procedurer.

Efterspørgslen efter mellemfinansiering er øget, idet landdistrikterne har flere almennyttige projekter, som de søger støtte til. Udvalget skal derfor tage stilling til, om man vil anbefale Økonomiudvalget at ændre puljeordningen, så der gives et årligt råderum til mellemfinansiering på 0,6 mio. kr. for projekter, der opnår støtte i perioden 2023 – 2027, fremfor det nuværende faste beløb.

Der sker løbende en tilbagebetaling til Puljen for Mellefinansiering, men på nuværende tidspunkt er den eksisterende pulje på 1 mio. kr. disponeret, hvilket har medført midlertidige likviditetsudfordringer for indstillede almennyttige LAG-projekter fra 2. halvdel af 2024. Konsekvensen af en manglende mellemfinansiering er, at projekterne ikke kan realisere indenfor den tiltænkte tidsplan.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- at Puljen til Mellefinansiering (LAND) fremadrettet har et årligt råderum på 0,6 mio. kr. til mellemfinansiering af almennyttige projekter i landdistrikterne.

Sagsfremstilling

Byrådet har etableret Puljen til Mellefinansiering (LAND) for at imødekomme en særlig udfordring i landdistrikterne. Når landdistrikterne får tildelt projektmidler, udbetales midlerne ofte i slutningen af projektforsløbet, hvilket udfordrer landsbylaugenes likviditet. Dette imødekommes ved at give landsbylaugene en midlertidig mellemfinansiering i form af et lån, der senere tilbagebetales til kommunen, når de bevilgede puljemidler bliver udbetalt til landsbylauget.

Af eksempler på puljer, hvor støtten først udbetales efter dokumentation på afholdt udgift, kan nævnes

- Landdistriktspuljen (de sidste 20%) under Plan- og Landdistriktsstyrelsen
- Lokale Aktionsgrupper (LAG-midler). LAG-midler er finansieret af EU og bliver tildelt projekter, som sigter mod at fremme jobskabelse og økonomisk vækst i landdistrikterne.

Beløbet til Puljen til Mellemfinansiering (LAND) blev besluttet den 16. januar 2022 og sker gennem projekter i landdistrikterne med en ramme på 1 mio. kr. Puljen håndteres af Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter for så vidt angår kriterier og procedurer.

Udover Puljen til Mellemfinansiering (LAND) er der oprettet en Pulje til Mellemfinansiering (BY), som omfatter de ansøgninger, der falder udenfor kriterierne i puljen (LAND). Puljen til Mellemfinansiering (BY) behandles af Økonomiudvalget. Her kan eksempelvis være tale om LAG-støttede projekter, der gennemføres i byerne i kommunen på nær Sønderborg by. Denne "BY"-pulje giver mulighed for, at projektholdere i byer over 1000 indbyggere kan bevilges et midlertidigt kommunalt lån, når projektholdere mangler likviditet til konkrete projekter på grund af forskydninger i udbetalingen af projektmidler. Hertil er afsat 0,5 mio. kr.

Mellemfinansieringspuljerne kan benyttes af ikke-kommercielle projektholdere med bopæl i Sønderborg Kommune, der gennemfører almennyttige projekter. Støtten betragtes som et midlertidigt kommunalt lån til konkrete projekter, der mangler likviditet pga. forskydninger i udbetalingen af projektmidler.

Projekterne skal have en karakter, så Sønderborg Kommune lovligt kan støtte projektet ligesom projektet skal være godkendt af relevante myndigheder. Desuden skal den samlede finansiering være på plads inden projektet iværksættes således, at indtægter og udgifter opvejer hinanden fuldt ud.

Flere projekter har benyttet sig af mulighed for mellemfinansiering de seneste år – se tabel 1 i bilag 1. I Puljen til Mellemfinansiering (LAND) er restbudget til fordeling på næste møde i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter på 44.427,60 kr., mens der i mellemfinansiering (BY) resterer 139.933 kr. til fordeling af Økonomiudvalget, se tabel 2 i bilag 1.

Udfordring

Tilbagebetalingshastigheden fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen på de projekter, der tidligere har modtaget midler fra Puljen til Mellemfinansiering (LAND), er sænket kraftig pga. øget administrativt pres i overgangen mellem Landdistriktsprogrammet i den "gamle" periode fra år 2014–2022 og det nuværende program for perioden år 2023–2027. Det øgede pres på tilbagebetalingerne forventes at vare, indtil udgangen af 2025.

Derudover er efterspørgslen efter Puljen til Mellemfinansiering (LAND), til især LAG-indstillede projekter er øget på grund af LAG-Sønderborg Aabenraas forventede indstilling af almennyttige projekter til EU-landdistriktsstøtte i Sønderborg kommune til støtte i perioden 2023 – 2027 på op til 0,6 mio. kr. pr. år.

Dette udløser en likviditetsproblematik, da de maksimale beløb for mellemfinansiering på 1 mio. kr. er opnået og da der ikke foreløbigt er udsigt til at mellemfinansieringsmidlerne returneres i et omfang, der muliggør råderum til mellemfinansiering af nye projekter.

Der forventes ikke udfordringer med manglende fremdrift for projekter der søger mellemfinansiering i Puljen til Mellemfinansiering (BY).

En løsning på udfordringen vil være, at der fremadrettet gives et årligt beløb på 0,6 mio. kr. til mellemfinansiering i Puljen til Mellemfinansiering (LAND), således at der kan sikres den fornødne fremdrift i projekterne.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, forhøjes Puljen til mellemfinansiering (LAND) med 600.000 kr. i perioden 2025-2027. Finansieret af kassebeholdningen i 2025.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Låneydelser på udlån			600		
- LAG-projekter	01				
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01		-600		

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Udvalget anbefaler indstillingen idet det præciseres at puljen til mellemfinansiering (LAND) dermed øges fra 1 mio. kr. til 1,6 mio. kr. for årene 2025-2027.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Kriterier til Puljen til Mellemfinansiering (LAND)

Redegørelse puljen til mellemfinansiering

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 7: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellefinansiering (LAND)

18/7038

Sagsresumé

Puljen til Mellefinansiering giver mulighed for at landsbylaugene kan bevilges et midlertidigt kommunalt lån, når landsbylaugene mangler likviditet til konkrete projekter, pga. forskydninger i udbetalingen af projektmidler fra Lokale AktionsGrupper (LAG) eller lignende projekter.

Byrådet har afsat en mellefinansieringspulje på 1.000.000 kr. i årene 2022-2026 i henhold til Byrådets beslutning den 26. januar 2022. Puljen er øremærket til projekter i landdistrikterne.

Der er indkommet tre ansøgninger, der alle er indstillet til midler fra LAG Sønderborg-Aabenraa. Der er tale om Smøl Landsbylaug, Landsbylauget for Hundslev, Almsted og Notmark samt Landsbylauget i Kettingskov, som søger om i alt 320.000 kr. til mellefinansiering af LAG-midler. Der er et restbeløb på 44.427,60 kr. i puljen inden behandling af de tre ansøgninger.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- ansøgningen om mellefinansiering af 50.000 kr. fra Landsbylauget i Smøl, i et samarbejdsprojekt med Landsbyforum under forudsætning af, at der er midler til rådighed i Puljen til Mellefinansiering
- ansøgningen om mellefinansiering af 100.000 kr. til Landsbylaug for Hundslev, Almsted og Notmark (H.A.N.) under forudsætning af et tilsagn om LAG midler, og at der er midler til rådighed i Puljen til Mellefinansiering
- ansøgningen om mellefinansiering af 170.000 kr. til Landsbylauget i Kettingskov til projekt: Blommeshytten, det nye fælles mødested i Kettingskov, under forudsætning af et tilsagn om LAG midler, og at der er midler til rådighed i Puljen til Mellefinansiering.

Sagsfremstilling

Byrådet har etableret Puljen til Mellefinansiering (LAND) for at imødekomme en særlig udfordring i landdistrikterne. Når landdistrikterne får tildelt projektmidler eksempelvis LAG midler fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen, udbetales midlerne ofte i slutningen af projektførløbet, hvilket udfordrer landsbylaugenes likviditet. Dette imødekommes ved at give landsbylaugene en midlertidig mellefinansiering i form af et lån, der senere tilbagebetales til kommunen, når de bevilgede puljemidler bliver udbetalt til landsbylauget.

Mellefinansiering forudsætter i de enkelte tilfælde, at der blandt andet er dokumenteret fuld finansiering af projektet, ligesom udbetalingen sker i rater. Øvrige foranstaltninger med henblik på at minimere risikoen fremgår af regelsættet for opnåelse af mellefinansiering.

Der er tre ansøgninger til Puljen til Mellefinansiering (LAND) i denne runde, og ansøgningerne er modtaget i følgende rækkefølge:

1. Landsbylauget i Smøl søger om mellemfinansiering af 50.000 kr. ud af en tildeling af LAG-midler til projektet: Fra tilskuer til deltager med indflydelse. Her er tale om et samarbejdsprojekt med Landsbyforum. Projektet er godkendt til tilsagn af Plan- og Landdistriktsstyrelsen den 28. august 2024
2. Landsbylaug for Hundslev, Almsted og Notmark (H.A.N.) søger om mellemfinansiering af 100.000 kr. ud fra en indstilling til LAG-midler til projektet: Midt O Als, under forudsætning af et tilsagn om LAG midler
3. Landsbylauget i Kettingskov søger om mellemfinansiering af 170.000 kr. ud fra en indstilling til LAG-midler til projektet: Blommeshytten, det nye fælles mødested i Kettingskov, under forudsætning af et tilsagn om LAG midler.

Mellemfinansiering er betinget af, at det endelige tilsagn om LAG-tilskud fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen indsendes til Sekretariat for landdistrikter, og at projektholder og Sønderborg Kommune underskriver en aftale om tilbagebetaling, hvis det udbetalte beløb fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen er mindre end det beløb, der oprindeligt er bevilliget i Puljen til Mellemfinansiering (LAND).

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Godkendt.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Kriterier til Puljen til Mellemfinansiering (LAND)

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 8: Godkendelse af takster for budgetåret 2025

24/7454

Sagsresumé

Budgettet for 2025 er nu vedtaget, og taksterne for 2025 skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- de fremsendte forslag til takster for 2025.

Sagsfremstilling

Budgettet for 2025 er nu vedtaget, og de kommunale takster, der gælder for borgerne for 2025, skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse af takstoversigten.

Taksterne skal godkendes af Byrådet, hvis de er omfattet af styrelseslovens § 41 a (takster for benyttelse af sociale institutioner og ordninger med videre samt skolefritidsordninger), ellers godkendes de i det pågældende fagudvalg.

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt til det vedtagne budget.

Med udgangspunkt i det vedtagne budget 2025, er der udarbejdet vedhæftet takstblad indenfor Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Taksterne er uændrede med undtagelse af:

Faciliteter til ikke-kommunale skoler og daginstitutioner

Der indføres et administrationsgebyr på 250 kr. leje af bålområde ved Sønderborg Naturcenter.

Der indføres ligeledes et gebyr på 300 kr. til rengøring ved leje af ekstra toiletter (2 stk.) ved Sønderborg Naturcenter.

Lokaler

Taksten for at låne mødelokale på Sønderborg Naturcenter inklusiv kaffe, te og rengøring ændres fra 500 kr. til 400 kr.

Prisen for bispisning, servering og service i forbindelse med leje af lokaler til møder eller lignende aftales.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Punktet udsættes.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Takster 2025 Naturvejlederne Sønderborg

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 9: Godkendelse af tredje bevillingsrevision 2024

22/77236

Sagsresumé

Tre gange i 2024 følger Byrådet op på hvilke bevillinger, der skal gives som konsekvens af eventuelle ændringer i økonomien.

Til tredje bevillingsrevision viser forvaltningens gennemgang, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters driftsbudget 2024 samlet skal reduceres med -0,350 mio. kr. og anlægsbudgettet øges med 0,350 mio. kr.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters driftsbudget 2024 reduceres med -0,350 mio. kr., som overføres til anlæg
- at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters anlægsbudget 2024 øges med 0,350 mio. kr. finansieret af udvalgets driftsmidler
- at der netto overføres anlægsmidler fra 2024 til 2025 for 12,017 mio. kr.

Sagsfremstilling

Der sker opfølgning af økonomi i de månedlige ledelsesinformationer (LIS), hvor afvigelser og forventet regnskab forelægges til orientering for fagudvalg, Økonomiudvalg og Byrådet.

Ud over den månedlige opfølgning på ledelsesinformationen, foretages der årligt et antal bevillingsrevisioner.

Økonomiudvalget har, i forbindelse med godkendelse af budgethandleplanen 2025-2028 i marts 2024, besluttet, at der foretages tre bevillingsrevisioner for 2024.

Ved bevillingsrevisionerne træffes der beslutning om de bevillingsmæssige ændringer, som blandt andet fremgår af de månedlige ledelsesinformationer.

Bevillingsrevisionerne i 2024 forelægges politisk på følgende tidspunkter:

	Uge 15/16 (april)	Fagudvalg
Første bevillingsrevision	17. april	Økonomiudvalg
	24. april	Byråd
	Uge 33 (august)	Fagudvalg
Anden bevillingsrevision	21. august	Økonomiudvalg
	28. august	Byråd

	Uge 45 (november)	Fagudvalg
Tredje bevillingsrevision	20. november	Økonomiudvalg
	27. november	Byråd

Ved 2. bevillingsrevision 2024 blev der etableret en pulje på 30,6 mio. kr. primært til forventede merudgifter vedrørende stormfloden. Aktuelt vurderes udgifterne til genopretning efter stormfloden at være på et væsentligt lavere niveau.

Puljen indgår som en del af finansiering af udgifterne i 3. bevillingsrevision 2024 og bidrager til den styrkede kassebeholdning.

Direktionens forslag til den samlede bevillingsrevision er vedlagt til orientering.

Bevillingsniveauet på driften er på det enkelte politikområde inden for hvert udvalg.

Flytning af budgetter mellem politikområder, både inden for eget udvalg og mellem de enkelte udvalg, skal ligeledes forelægges ved bevillingsrevisionerne.

Forvaltningen har nedenstående ændring til det korrigerede budget, som reduceres med -0,350 mio. kr. og overføres til anlæg.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024
04 Turisme og landdistrikter	
Handleplan for fødevarer, budget til aktiviteter flyttes til særskilt anlægsprojekt, idet handlingerne foregår over flere år. Flyttes til anlæg.	-350

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters anlægsbudget øges med 0,350 mio. kr., som er finansieret af driftsmidler.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024
04 Turisme og landdistrikter	
Handleplan for fødevarer, budget til aktiviteter flyttes til særskilt anlægsprojekt, idet handlingerne foregår over flere år. Flyttet fra drift.	350

Derudover skubbes anlægsmidler fra 2024 til 2025 for 12,017 mio. kr.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024	2025
07 Natur, klima og forsyning		
Kær Vestermark Naturformidlingscenter	-11.477	11.477
Kær Vestermark, diverse projekter	-450	450
Køb af Nordals Naturskole	-90	90
I alt	-12.017	12.017

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives nedenstående bevillinger.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2024	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift	04	-350			
Anlæg/ Rådighedsbeløb	04 07	350 -12.017	12.017		
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	12.017	-12.017		

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Godkendt.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Samlet oversigt over 3. bevillingsrevision 2024

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 10: Drøftelse af Puljen til Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Puljen til Borgerinitiativer støtter op om udviklingsinitiativer i landdistrikterne, der rummer projektforslag og løser konkrete problemstillinger tilknyttet landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Byrådet har med Puljen til Borgerinitiativer afsat knap 1.000.000 kr. årligt. Af dette beløb har udvalget reserveret 35.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer.

På udvalgs mødet i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 5. september 2024, blev der udtrykt ønske om at genbesøge og drøfte formålet, mål og proces med puljen og herunder også at se på bevillingerne fra puljen.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- formål, mål og succeskriterier for Puljen til Borgerinitiativer.

Sagsfremstilling

Formålet med Puljen til Borgerinitiativer er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Indsatsen bidrager til, at landdistrikterne og landsbyerne er levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

På baggrund af en opfordring på udvalgs mødet i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 5. september, bedes Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøfte formål, mål og succeskriterier for Puljen til Borgerinitiativer.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Drøftet.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Oversigt over pulje til borgerinitiativer fra 2016 - 2024

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 11: Drøftelse af opsamling fra workshopen 6. maj og identifikation af opmærksomhedspunkter

19/14404

Sagsresumé

Den 6. maj 2024 blev årets Landsbytopmøde afholdt, med deltagelse af frivillige bestyrelsesmedlemmer fra landsbylaugene, samt de fleste udvalgsformænd og et antal nøglepersoner i forvaltningen. Programmet bestod af en ekstraordinær generalforsamling i Mobilitetsforeningen, generalforsamling i Landsbyforum samt kåring af årets landsby. Efterfølgende gav hvert politisk udvalg en status på deres arbejde og fokus i relation til landdistriktsområdet.

Landsbytopmødets workshop havde temaet: ”Lad ilden brænde”.

Workshopen satte fokus på hvorfor frivillighed og foreninger er vigtige, især i landdistrikterne, samt hvilke bureaukratiske benspænd, der har en negativ effekt på øget nærdemokrati og udvikling af lokalområderne.

Sagen understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer, som levende og eftertragtede bomiljøer, med en lokal forankring og identitet. Herunder styrkelse af den lokale borgerinddragelse og nærdemokrati for at sikre kommunens rolle i forhold til landdistrikternes udvikling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtige og Landdistrikter, at drøfte

- opsamlingen fra workshopen og at identificere opmærksomhedspunkter.

Sagsfremstilling

Landsbytopmødet er arrangeret af Landsbyforum og har været afholdt siden 2014. Effekten har været at frivillige, forvaltning og politikere inden for ”Sønderborg-modellen” har haft mulighed for at fremme dialogen og den gensidige forståelse.

Dette års workshop har modtaget støtte fra Puljen til Borgerinitiativer og er indstillet til støtte fra LAG Sønderborg-Aabenraa. Seks arbejdsgrupper leverede input, der efterfølgende er omsat til overvejelser fra Sønderborg, som nationale politikere blev præsenteret for ved Folkemødet på Bornholm. Her deltog Landsbyforum og LAG Sønderborg-Aabenraa. En tilsvarende workshop med deltagelse af lokalrådene i Aabenraa fandt sted den 27. maj 2024.

Resultaterne fra workshopen synliggjorde både nationale og kommunale forhold, som de frivillige betegnede som ”benspænd” i forhold til øget nærdemokrati og udvikling af lokalområderne.

Udvalget bedes drøfte opsamlingen af workshopen samt identificere opmærksomhedspunkter fra Landsbytopmødet.

Landdistriktskoordinatoren præsenterer opsamlingen fra workshopen på mødet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Drøftet.

Fraværende:

Asmus Madsen

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 12: Orientering om ledelsesinformation 2024 - ultimo september

22/77236

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet af Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område ultimo september 2024 viser et forbrug på 8,7 mio. kr. svarende til 65,6 pct. af det korrigerede budget.

Samlet set forventes balance på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Taget til efterretning.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

LIS Drift UBL ultimo september 2024

Puljer UBL 2024 ult. september

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 13: Orientering om status på udmøntningsplan 2024-2027

22/77236

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 11. oktober 2023 budgettet for 2024 og overslagsårene 2025-2027.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året. Af udmøntningsplanen fremgår ligeledes uafsluttede elementer, der er videreført fra tidligere udmøntningsplaner.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. oktober 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 11. oktober 2023 budgettet for 2024 og overslagsårene 2025-2027. Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer, understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Der er med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer, uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer, blev udmøntningsplanen godkendt af Økonomiudvalget den 22. november 2023. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 21. februar 2024 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2024 og herefter i maj, september og november.

Udover elementerne for budgettet for 2024, så indeholder orienteringen også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. oktober 2024, fremgår af bilag.

I tillæg til opfølgning på udmøntningsplanen supplerer forvaltningerne med en oversigt over nye og/eller mere ressourcetrækkende opgaver inden for budgetåret. Det kan være opgaver, der er besluttet af udvalget eller som igangsættes på baggrund af ny lovgivning.

Samlet set skal de to opgørelser give overblik over ressourcetrækket i forvaltningerne og et bedre udgangspunkt for prioritering inden for den samlede opgaveportefølje.

Nedenfor ses en oversigt over disse opgaver på Økonomiudvalget.

Udvalg	Nye og mere ressourcekrævende opgaver
	Ligestillingsplan
	EU-parlamentsvalg 9/6 2024
	Implementering af nyt valgsystem
	Nordborg Resort
	Risikobaseret dimensionering for Beredskabet
	Beredskabsplaner
	2500 boliger Sønderborg
	Salg og udvikling Skovvej, DSB-grunden, Vestermark
Økonomiudvalget	Pres på udbudssiden
	Ekstraopgaver ifm. NSIS
	Midlertidige studieboliger
	Center for Verdensmål
	Data- og informationssikkerhed
	Cybersikkerhed
	Rengøring – ny udbudsproces, optimering og fortsættelse af rengøringsenhed i eget regi
	Bæredygtighedspolitik
	Afsluttet i 2024
	<ul style="list-style-type: none"> • Planstrategi

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Taget til efterretning.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Udmøntningsplan B2024-2027 - oktober ØU, UBL

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 14: Generel orientering

24/1603

Sagsresumé

Orientering fra formanden.

Orientering fra forvaltningen:

1. Årshjul for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter 2024
2. Midler anvendt til landsbylaugenes annoncer på pyloner
3. Skriftlig orientering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 07-11-2024

Taget til efterretning.

Fraværende:

Asmus Madsen

Bilag

Årshjul 2024 - UBL

Skriftlig orientering

Fraværende Asmus Madsen

Punkt 15: Lukket: Underskriftsark

24/1604

Fraværende Asmus Madsen